EPTAN teknologian arviointitoiminta 2022-2024

Osmo Kuusi
Dosentti
Aalto-yliopisto, Turun yliopisto
What Futures Oy
osmo.kuusi@utu.fi

14.11.2024

Päälähteeni: EPTA:n kotisivuilla olevat tiedot EPTA:n jäsenten käynnistämistä TA – hankkeista vuosina 2022-2024

Tarkastelen hankkeita kolmelta kannalta:

1) Mitä ovat olleet EPTA:n aktiivisimpia TA-yksikköjä erityisesti käynnistettyjen hankkeiden lukumäärällä arvioituna?
2) Miten käynnistetyt hankkeet eri vuosina jakautuvat teemojen suhteen?
3) Millaisia tulevaisuusvaliokunnan kannalta kiintoisia hankkeita on käynnistetty

Arviointiiyksikkö	Käynnistetyt hankkeet
Science, Technology Assessment, and Analytics team of the U.S. Government Accountability Office (GAO) (STAA) USA vrt. Englannin POST	60
Office of Technology Assessment at the German Bundestag (TAB) Saksa	18*
Institute of Technology Assessment (ITA) Itävalta	16*
The Danish Board of Technology Foundation (DBT) Tanska	14*
Teknologirådet - Norwegian Board of Technology (NBT) Norja	14
European Parliament / Panel for the Future of Science and Technology (STOA)	14
Science and Technology Office of the Congress of Deputies (Oficina-C) Espanja	11
Committee for the Future of the Seimas (CFF-Lith) Liettua	9
Rathenau Instituut (RATH) Hollanti	7*

Cellule Scientifique of the Chambre des Députés (CellSciLux) Luxemburg	6
TA-SWISS Foundation for Technology Assessment (TA-SWISS) Sveitsi	6*
Research and Legislative Reference Bureau (RLRB), National Diet Library (NDL) (RLRB) Japan	6
Advisory Board of the Parliament of Catalonia for Science and Technology (CAPCIT)	5
Spiral research centre - Université de Liège (SPIRAL) Belgia	4
Oficina Científica de Asesoramiento Legislativo (OCAL) Argentiina	3
Greek Permanent Committee on Research and Technology (GPCRT	2
Evaluation and Research Secretariat (ERS) of the Swedish Riksdag (ERS)	1

EPTA:n kotisivuilla mainittujen hankkeiden lukumäärä teemoittain

	2024	2023	2022
Ympäristö, materiaalit ja energia	10	17	21*
Digiratkaisuihin ja tekoälyyn liittyvät	11*	16	16
Sotaan liittyvät	2	4	8*
Bioprojektit	6	17*	4
Väestön hyvinvointi ja hallinnon kehittäminen	11*	12	9
Yhteensä	**40**	**66**	**58**

EPTA:n yhteiset vuosittaiset hankkeet

- Tekoäly ja demokratia (2024)
- Generatiivinen tekoäly. Mahdollisuudet, riskit ja politiikan haasteet (2023)
- Häiriö yhteiskunnassa – TA auttamaan? (2022)
- TA ja päätöksenteko tieteellisessä epävarmuudessa: COVID-19-pandemian oppitunteja (2021)
- Teknologioita ikääntyneiden hoitoon (2020)
- Kohti digitaalista demokratiaa Mahdollisuudet ja haasteet (2019)

Digiratkaisuihin ja tekoälyyn liittyvät vuonna 2024 käynnistyneet EPTA-hankkeet

- Suuret kielimallit
- Tekoälypohjaiset sovellukset hajautetuissa sähköjärjestelmissä
- AI-avusteinen teknologian ennakointi: humanoidirobotit
- Tekoäly ja vaalit
- Generatiiviset tekoälytekniikat ja niiden kaupalliset sovellukset
- Generatiivisen tekoälyn koulutus, kehitys ja käyttöönotto
- Tekoäly ja demokratia
- Riippuvuus suurten teknologiayritysten digitaalisista palveluista,

Sotaan liittyviä TA-projekteja 2022-2024

- Kemialliset aseet: rikosteknisten tekniikoiden tila ja lähteen antamisen haasteet
- Drone Swarm -teknologiat, algoritmit ja paikalliset anturit droneiden koordinoimiseksi minimaalisella ihmisen väliintulolla
- Ohjatut energia-aseet
- Disinformaatio digitaaliaikana
- Kvanttilaskenta ja teknologian vaikutus maailman tulevaisuuteen
- Digitalisaatio, haavoittuvuus ja (kriittiset) yhteiskunnalliset infrastruktuurit
- Avaruuden käytön kansainväliset trendit ja ongelmat

Mikä erityistä tulevaisuusvaliokunnan teknologian arvioinneissa?

- Mielestäni valiokunnan kannattaisi edelleen pitää kiinni Radikaalit teknologiat –hankkeen edustamasta linjasta tarttua tulevaisuuden kannalta tärkeimpiin teknologisiin läpimurtoihin jo niiden varhaisvaiheessa liittäen tämän globaaliin yhteiskunnalliseen kehitykseen (GVN:t).
- Monille EPTA:n TA-yksiköille keskeinen kohde on kuitenkin jo käytössä olevien teknologioiden hyötyjen ja haittojen erittely